

Datum
2020-05-08Diarienummer
KS-2020/823.272Handläggare
Peder Ricknell
peder.ricknell@huddinge.se
Tina Lundin
tina.lundin@huddinge.se

Kommunfullmäktige

Bilaga 4, utredning grundskola Östra Balingsnäs och Solgård

Syfte

Denna bilaga syftar till att redogöra för

- Bakgrund och konsekvens kommunalt respektive fristående huvudmannaskap Östra Balingsnäs
- Bakgrund och konsekvens fortsatt hantering ny skola Solgård

Bakgrund

Samhällsbyggnadsavdelningen initierade den 4 februari 2020 en utredning avseende konsekvenserna av grundskolenämndens lokalbehovsplan 2020–2022 med utblick till 2035 avseende Östra Balingsnäs och Solgård 2:22. Som grund för utredningen angavs oro för överkapacitet om både Östra Balingsnäs och Solgård skulle byggas parallellt. Uppdraget utökades senare till att även omfatta konsekvenser av kommunalt eller fristående huvudmannaskap för den nya grundskolan i Östra Balingsnäs samt rekommendationer för fortsatt hantering av en ny skola i Solgård.

Utredning

Samhällsbyggnadsprojektet för ny skola i Balingsnäs och Solgård har vilat i avvaktan på utredning. Denna utredning avser att belysa konsekvenser och risk i projekt Alternativ A-C.

- Östra Balingsnäs, befintlig kommunal skola utvecklas och utökas nu. Fortsatt kommunal huvudman. Solgård utvecklas med fristående huvudman nu (enligt beslut i Kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 39)
- Östra Balingsnäs utvecklas och utökas nu. Fortsatt kommunal huvudman. Solgård avbryts tillfälligt.
- Östra Balingsnäs skolan utökas och förändras från kommunal till fristående huvudman nu. Solgård avbryts tillfälligt.

Sammanfattning

Bedömningen är att behov av ny skola i Solgård uppstår tidigast år 2030. Under år 2019 och hittills under år 2020 har märkts en osäkerhet på bostadsmarknaden. Även om Solgård är ett komplext projekt med risk för lång planeringstid så bedömer förvaltningen att projekt Solgård inte behöver återupptas under 2020. En förnyad bedömning av när arbete för Solgård bör återupptas bör göras i samband

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2020-05-08Diarienummer
KS-2020/823.272

med kommande lokalbehovsplaner. Den senaste bedömningen var baserad på ett tillväxtscenario med en hög utbyggnadstakt, utan angivande av när i tid Solgård skulle starta. Genomförande av en ny skola i Solgård har av samhällsbyggnadsavdelning bedömts vara behäftad med flera osäkerhetsfaktorer som består av tekniska komplikationer gällande miljö, vägar, kollektivtrafik, grundförhållanden och dagvatten samt legala komplikationer gällande rådighet. Fysisk planering innebär sammantaget osäkert genomförande och osäker ekonomi, vilket ger bedömningen att Solgård inte är ett tillförlitligt alternativ för att lösa behov av elevplatser i Sjödalen, mellersta Huddinge i närtid. Beaktat både genomföranderisker och senare behov av Solgård, koncentreras utredning till bakgrund och konsekvens av kommunalt respektive fristående huvudmannaskap för Östra Balingsnäs.

Vid en samlad bedömning utifrån bakgrund och konsekvens mot uppsatta kriterier avseende huvudmannaskap i Östra Balingsnäs, förordas ett kommunalt huvudmannaskap.

Uppsatta kriterier är lokalkapacitet, politiskt direktiv, beredskap och valfrihet. Den samlade bedömningen baserar sig på att Huddinge kommun såsom huvudman får större rådighet över områdets och skolans organisation, vilket leder till större nytta för brukarna därför att kommunen som huvudman bäst bedöms kunna

- möjliggöra en sammanhängande och effektiv skolplanering och därigenom förbättra såväl lokaler som skolgårdsmiljö för yngre elever och elever i grundsärskola
- samtidigt möjliggöra utökad och effektiv kapacitetsökning på befintlig Balingsnässkola med cirka 108 platser genom en organisationsförändring inom kommunal organisation från F-9 till 4–9
- lösa problematiska elevströmmar som uppstår genom de kommunala skolplaceringsreglerna, baserade på relativa närhetsprincipen
- lösa befintliga och utökade behov av platser för särskola inom aktuell fastighet

Sammanfattningsvis bygger barn- och utbildningsförvaltningens planerade skolorganisation på möjligheten att lösa brukares behov och på så sätt förbättra situationen för de yngsta eleverna samt grundsärskolan i Balingsnäs.

lakttagelser

Östra Balingsnäs är utifrån grundskolenämndens tidigare yttrande en strategiskt viktig kommunal skola för skolplaneringen i mellersta Huddinge, huvudsakligen på grund av de effekter som skolvalet får avseende elevströmmar med avseende på den relativa närhetsprincipen. De strategiskt viktiga övervägandena inkluderar i barn- och utbildningsförvaltningens skolorganisation följande fakta:

Datum
2020-05-08

Diarienummer
KS-2020/823.272

Den kommunala skolans primära beräkningsgrund vid skolval är relativ närhet, där hänsyn tas till avstånd till sökt skola och jämförs med avstånd till närmaste kommunala skola. Elever boende i andra områden, geografiska ytterområden, har långt till en alternativ skola, vilket ger dem ett relativt bättre närhetsvärde till Balingsnässkolan, än elever boende intill Balingsnässkolan.

Balingsnässkolan är den skola i Huddinge som har skapat flest problematiska elevströmmar. Den relativa närhetsprincipen innebär här i praktiken att elever boende i närheten av Balingsnässkolan hänvisas till skolor längre ifrån hemmet vilket i sin tur innebär en förskjutning av elever som bor nära de andra skolorna. Historiskt har det varit svårt att få plats på Balingsnässkolan då det ofta har varit fler sökande än antal skolplatser. Flera elever boende intill Balingsnässkolan har därför hänvisats till mer centralt belägna skolor.

Grundskolenämndens tematiska strategier anger att yngre elever ska beredas en skolplats nära hemmet, vilket är svårt att uppnå i nuläget i Östra Balingsnäs, med direktivet relativ närhetsprincip. Problemen med att placera elever nära hemmet förstärks av att kommunen inte tillämpar syskonförtur, vilket i vissa fall leder till utökade resvägar för elever. Det leder till att syskon i större utsträckning placeras i olika skolor.

Det finns fler skolor i Huddinge där det historiskt funnits fler sökande än antal skolplatser, men dessa andra skolor har inte en så utpräglad problematisk geografisk placering som Balingsnässkolan. För övriga skolor blir därför effekterna inte så tydliga, med avseende på den relativa närhetsprincipen, med önskade elevströmningar, på så sätt som uppstår vid Balingsnässkolan.

En fristående grundskola har vanligtvis ett eget kösystem vilket då innebär att kommunen kan få svårt att påverka vilka elever som skulle beredas plats på en nya utökad Balingsnässkola med fristående aktör. Barn- och utbildningsförvaltningen strävar efter en god dialog med fristående aktörer, men har inte rådighet över hur många elevplatser som tillskapas eller hur många av dessa platser som tillfaller elever i närområdet.

Skolinspektionens godkännande krävs av en fristående huvudman. Grundskolenämnden får yttra sig innan skolinspektionen fattar beslut om att en fristående verksamhet får starta. Kommunens yttrande bör innehålla en konsekvensbeskrivning av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som kan uppstå om den fristående skolan startar eller utökar sin verksamhet. Beskrivningen bör visa vilka konsekvenser som etableringen kan medföra från start och fem år framåt i tiden.

Mellersta Huddinge, Sjödalen, är en viktig del i grundskolenämndens hela lokalbehovsplan för 2020–2022 med utblick till 2035 som beskriver nämndens lokalbehov utifrån planerad organisation och förväntat elevunderlag. Om man gör ändringar i en viktig del av planen kan det få effekter på mer övergripande nivå vilket medför att hela lokalbehovsplanen behöver göras om. Det är ett avsevärt arbete att göra om en lokalbehovsplan, som är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som barn- och utbildningsförvaltningen har. Lokalbehovsarbetet

bör ske med god framförhållning för att ge en planeringen av lokaler med framförhållning för att kunna planera verksamhet och bedöma investeringsbehov och kommunens samlade lokalkostnader. Arbetet med att ta fram en lokalbehovsplan är en resurskrävande process som startar i mitten av april och avslutas i november då grundskolenämnden fastställer planen.

Kapacitet

Mellersta Huddinge

I programområdet mellersta Huddinge finns 14 kommunala grundskolor som tillsammans har totalt 5 450 elevplatser räknat på 27 elever/klass. Vidare finns det en fristående grundskola med cirka 150 elevplatser. Det ger ett totalt antal elevplatser på cirka 5 600. Det ska jämföras med innevarande års elevprognos som är 6 800 elever, vilket ger ett underskott på 1 200 elevplatser. Underskottet hanteras bland annat med hjälp av tillfälliga paviljonger och genom att ta in fler elever i skolorna än önskvärt eller att eleverna får en skolplacering längre bort från hemmet.

Mellersta	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
6	630	645	680	670	700	740	755	780	810	830	855	880	900	920	935	945
7-9	2 045	2 040	2 060	2 070	2 125	2 170	2 210	2 295	2 385	2 450	2 520	2 590	2 655	2 715	2 770	2 820
10-12	2 090	2 110	2 125	2 175	2 195	2 225	2 230	2 270	2 320	2 365	2 445	2 520	2 585	2 650	2 705	2 760
13-15	2 035	2 090	2 125	2 190	2 230	2 260	2 295	2 315	2 355	2 365	2 405	2 445	2 490	2 555	2 620	2 675
6-15	6 800	6 885	6 990	7 105	7 250	7 395	7 490	7 660	7 865	8 010	8 225	8 435	8 635	8 845	9 035	9 195

För att möta de kommande behoven av elevplatser finns idag beslut på om- och tillbyggnation av följande grundskolor i mellersta Huddinge:

- Utsäljeskolan, utökas till grundskola med tre paralleller i år F-9 samt grundsärskola för 30 elever. Vilket ger en kapacitetsökning på 283 elevplatser. Planerad verksamhetsstart hösten 2024.
- Tomtbergaskolan, utökas till grundskola med fyra paralleller i år F-6. Vilket ger en kapacitetsökning på 270 elever. Planerad verksamhetsstart hösten 2021.
- Stensängskolan, om- och tillbyggnad. Ersätter tillfälliga lokaler samt tillskapar ytterligare 27 elevplatser.

Dessa om- och tillbyggnadsprojekt ökar kapaciteten och förbättrar arbetsmiljön i befintliga kommunala grundskolor och har inte någon koppling till direktivet att hälften av alla nyproducerade verksamhetslokaler ska vara kommunala och hälften privatägda.

Förutom dessa projekt finns ett antal planerade ny- och tillbyggnadsprojekt som saknar formella produktionsbeslut. Om samtliga projekt genomförs tillskapas ytterligare cirka 2 500 elevplatser i mellersta Huddinge.

Sammantaget innebär detta 3 080 nya elevplatser vilket ger totalt 8 680 elevplatser i mellersta Huddinge år 2035. I och med uppstarten av en ny skola tillskapas många nya platser samtidigt, vilket kan innebära ett tillfälligt överskott

Pågående / planerade grundskoleprojekt i Sjödalen

Tomtbergaskolan, arbetsmiljöåtgärder och verksamhetsanpassningar för att kunna utöka kapaciteten. Tomtbergaskolan omvandlas till F-6 med fyra paralleller. Detta ger en ökning mot idag, tillfälliga paviljonger medräknade, med 270 grundskoleplatser baserat på 27 elever/klass. Verksamhetsstart hösten 2021.

Aspen/Palmen (Tekniska nämndhuset). Detaljplanearbete avseende uppförande av ny kommunal grundskola för 900 elever pågår. Platsen lämpar sig i första hand för högstadiesverksamhet. Detaljplanen beräknas antas kvartal 2 år 2021.

Östra Balingsnäs, ny kommunal skola. En volymstudie har utförts och visar att den tillgängliga fastigheten kan rymma en F-3 skola med 4 paralleller, 480 grundskoleplatser. Detaljplanearbetet för projektet bör starta omgående. Projektet planeras att utökas med en större grundsärskola.

Solgårdsskolan, föreslagen ny fristående skola, F-6 motsvarande 420 skolplatser. Mark är sedan tidigare utpekad och detaljplanearbetet för området bör starta omgående. Utvecklingen i Storängens industriområde följs. Enligt prognoserna bör skolan starta år 2030, skulle en fristående verksamhetsutövare vilja starta sin verksamhet tidigare bedöms risken för överkapacitet i Huddinge som liten.

Ersättningslokaler

Tomtbergaskolan bedriver sin verksamhet i tillfälliga lokaler fördelade på Kvarnbergsskolan, Solängens förskola samt i förskolan Atlas paviljonger vid Huddingegymnasiet.

Aspen/Palmen detaljplanearbetet har försenats, främst på grund av dagvattenproblematiken i området. Förseningen kan innebära behov av tillfälliga lokaler för att kunna bereda tillräckligt antal skolplatser i avvaktan på att den nya skolan färdigställs.

Tillfälliga paviljonger planeras vid Huddinge gymnasiet där samordningsmöjligheter avseende specialsalar och idrottshall föreligger på närliggande skolor.

Tillfälliga bygglov

Atlas tillfällig paviljong, bygglovet går ut 2024-03-12.

Östra Balingsnäs

En volymstudie avseende uppförande av en kommunal F-3 skola med fyra paralleller (480 platser) och en grundsärskola (20 platser) beställdes i december 2017 (KS-2017/2882). Den utförda studien visar tre alternativ för uppförande av en skola för 500 elever och 85 personal med förbättrad utemiljö för grundsärskolan och de yngre eleverna. Sedan studien genomfördes har ett ökat behov av plats inom den kommunala grundsärskolan identifierats.

I Östra Balingsnäs har planerats, i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 39, en ny kommunal skola inrymmande en F-3 skola med 4 paralleller, 480 grundskoleplatser samt grundsärskola. Projektet har syftat till att förbättra såväl lokaler som skolgårdsmiljö för de yngre eleverna och

Datum
2020-05-08Diarienummer
KS-2020/823.272

grundsärskolan, samtidigt som kapaciteten på Balingsnässkolan kan öka med cirka 108 platser genom en organisationsförändring från F-9 till 4-9. Den nya skolan har planerats stå färdig 2027. Inga kända risker avseende detaljplanearbetet föreligger. Förutom tillskapande av elevplatser möjliggör en ny sammanhängande organisation samverkan mellan en nya och en gammal skolenhet på Östra Balingsnäs, avseende såväl lokaler som personal, vilket anses gynna verksamhet och brukarna ur såväl ett pedagogiskt som ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Den planerat nya organisationen medger en utökning av elevplatser på den befintliga Balingsnässkolan. Det ökade behovet av särskoleplatser bedöms rymmas inom nu aktuell fastighet. Östra Balingsnäs bedöms av ovan nämnda skäl vara strategiskt viktig för Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet.

Barn- och utbildningsförvaltningens planering utgår ifrån det tidigare fattade beslutet att Östra Balingsnäs ska vara en kommunal skola. I lokalbehovsplanen har hänsyn tagits till den brist på elevplatser som finns idag, samt det ökande behovet av elevplatser i hela kommunen. Skolorganisationsplanering behöver vara långsiktig och är komplex ur många avseenden, utgår bland annat ifrån behovet av samordning mellan skolor, grundskolenämndens tematiska strategier och andra kommunala beslut.

Barn- och utbildningsförvaltningen tolkar Östra Balingsnäs utifrån grundskolenämndens tidigare yttrande som en strategiskt viktig kommunal skola i och med sitt läge i ett av kommunens ytterområden, vilket ger problematiska elevflöden i och med de kommunala skolplaceringsreglerna. I Huddinge kommun tillämpas fritt skolval vilket innebär att vårdnadshavare får önska vilken skola deras barn ska placeras i. Reglerna för antagning skiljer sig åt beroende på om det är en kommunal eller fristående verksamhetsutövare.

Vid platsbrist inom den kommunala organisationen måste kommunen ta hänsyn till den relativa närhetsprincipen före vårdnadshavarnas önskemål om placering i en viss skola. Det innebär att närhetsvärdet kan ge företräde till en viss skola för elever med längre avstånd till skolan framför elever boende nära skolan.

Balingsnässkolan har ett stort antal elever som får företräde genom den relativa närhetsprincipen i och med att skolan ligger i ett ytterområde. Detta skapar en kedjereaktion där elever boende i Balingsnäs som inte kan få en skolplacering nära hemmet i sin tur skjuter andra elever längre från sin närmaste skola.

Fristående aktörer har normalt ett eget kösystem vilket innebär att det inte finns några garantier för att elever i närområdet bereds plats på skolan. Om Östra Balingsnäs blir fristående finns inga garantier för hur många elever från närområdet som söker och bereds plats på den nya skolan.

Om underskottet på elevplatser för boende i närområdet kvarstår krävs ytterligare skolplatser i området för att lösa problem med att elever i centrala Huddinge inte kan beredas en elevplats nära hemmet. En fristående skola innebär svårigheter för den kommunala skolorganisationen såväl ur ett organisatoriskt som ekonomiskt perspektiv då planerade samordningsvinster inte kan genomföras. Den befintliga Balingsnässskolan har behov av förbättringsåtgärder avseende den pedagogiska

verksamheten såväl för elever i år F-3 som för grundsärskola, vilket kan lösas inom ramen för en ny kommunal skola i Östra Balingsnäs.

Solgårdsskolan

I Solgård har planerats, i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 39, en ny fristående F-6 skola med 420 grundskoleplatser. Enligt elevprognoser som baserats på tillväxtscenariet behövs den nya skolan tidigast år 2030 sett till elevutvecklingen i närområdet. Skolans placering bedöms inte påverka kommunens skolplanering i samma utsträckning som Östra Balingsnäs i och med sitt centrala läge. En ny skola i Solgård anses gynnsam för boende i närområdet som idag saknar en närliggande skola. Placeringen av Solgårdsskolan i centrala Huddinge blir ett bra komplement till den redan befintliga kommunala skolorganisationen. I och med den förväntade exploateringen i Storängen uppstår ett ökande behov av elevplatser. För elever i år 7–9 planeras en ny kommunal skola (Aspen/Palmen). Den nya skolan i Solgård tillskapar de skolplatser som kommer att behövas för elever i år F-6. Om bostadsutvecklingen blir lägre än beräknat kan det uppstå ett överskott av elevplatser i området, varför bostadsutvecklingen i området måste följas noggrant.

Konsekvensanalys

Uppsatta kriterier och bedömd risk har använts för analys och redogörelse konsekvenser av de alternativa lösningarna (A-C)

Huvudsakligt kriterium

Lokalkapacitet

Det övergripande och huvudsakliga kriteriet i analysen, är att över tid tillhandahålla lokalkapacitet som motsvarar behovet lokalutnyttjande om 27 elever per klass. Det innebär att över- och underkapacitet ska undvikas i möjligaste mån. I kapacitetsbegreppet ingår att ytorna ska klara gränsvärden för luftkvalitet och säkerhetsföreskrifter för antalet personer som får vistas i lokalerna. Vid nybyggnation planeras för 30 elever/klass för att klara riktvärde vid tillfälliga toppar.

Övriga kriterier

Politiskt direktiv huvudman

Kommunfullmäktige har i beslut den 17 december 2018 § 39 förtydligat vilka nya skolor som ska vara fristående respektive kommunala. I direktivet avseende huvudmannaskap vid kommande skolbyggnationer har hänsyn tagits till att fler skolor behövs, både i kommunal och fristående regi. Det saknas skolplatser i flera delar av kommunen och då är det klokt att fristående och kommunala skolor samverkar för att ge möjlighet till fler skolplatser, inte minst ur ett ekonomiskt perspektiv. Det finns en tydlig politisk inriktning att uppmuntra en ökad valfrihet. Inför beslutet har grundskolenämnden yttrats sig i ärendet. Enligt mål och budget 2019 fastställdes att hälften av alla nya verksamheter ska byggas av en fristående aktör. Av de nya skolor som planeras i Huddinge fram till år 2035 är fyra skolor fristående, motsvarande 67 procent och två skolor kommunala, motsvarande 33

procent. Sett till antalet planerade elevplatser är 64 procent fristående och 36 procent kommunala:

Planerade fristående skolor i hela Huddinge:

- Kungens Kurva 810
- Ny skola i Spendrups tidigare huvudkontor 750
- Gladö-Lissma 189
- Solgård (420)

Summa fristående skolor 2169 elevplatser

Planerade kommunala grundskolor i hela Huddinge (under samma tidsperiod):

- Aspen/Palmen (810)
- Östra Balingsnäs (432)

Summa kommunala skolor 1242 elevplatser

Utöver ovan uppräknade nyproduktioner pågår ombyggnadsarbete i ett flertal befintliga skolor för att klara den ökande kapaciteten och förbättra arbetsmiljön i de äldre skolorna, vilket inte har någon koppling till direktivet. Kapacitetsökningen för hittills beslutade kommunala projekt Huddinge uppgår till 981 elevplatser.

Beredskap

Huddinge kommun behöver ha rimlig beredskap för att alla elever boende i kommunen ska kunna få en utbildningsplats i en kommunal skola. Huddinge kommun ska som hemkommun alltid kunna erbjuda en skolpliktig elev en skolplacering. Ansvaret innebär att kommunen, med kort varsel, är skyldig att erbjuda en plats i en kommunal skola. Det gäller elever som flyttar till kommunen och elever som tidigare valt att gå i en fristående skola eller en skola i annan kommun. Beräkningsgrunderna för skolplacering utgår ifrån att alla skolpliktiga elever ska kunna erbjudas plats i en kommunal skola. De senaste två åren har tre fristående skolor i andra kommuner, med elever från Huddinge kommun, med kort varsel lagts ned. Beredskap är en återkommande aktuell fråga.

Valfrihet

Föräldrar och elever ska ha en reell valfrihet i sitt skolval. Valfriheten innebär att kommunen ska undvika att ha så hög beläggning i sina skolor att en elev inte kan beredas plats i sitt närområde, för att slippa bli hänvisad till en annan skola längre från hemmet. Det finns idag exempel på flyttmönster, konsekvenser av relativ närhetsprincip, inom delar av kommunen som är problematiska ur skolplaceringsperspektiv. Det fria skolvalet förutsätter en viss överkapacitet för att möjliggöra en valfrihet, både bland kommunens fristående och kommunala skolor. Om det inte finns en viss ledig kapacitet minskar valfriheten. Minskad valfrihet är en effekt som uppstått i Huddinge kommun de senaste åren beroende

på att antalet lediga skolplatser har minskat. Den fria kapaciteten bör vara spridd över alla årskurser och i alla skolområden.

En fristående grundskola har normalt ett eget kösystem vilket innebär att kommunen kan få svårt att påverka vilka elever som söker och får plats på den nya skolan. Kommunen kan inte heller bestämma vilka årskurser eller hur många elevplatser som skolan erbjuder.

Risk

För alternativen A-C, belyses risker i förväntan om uppfyllelse av kriteriet. En lösning kan vara genomförbar men innebära risk. Risk beskrivs utifrån teknik, ekonomi, juridik, tid och resurser.

Konsekvens Alternativ A-C, grundskola Östra Balingsnäs – Solgård

Alternativ A: Östra Balingsnäs, befintlig kommunal skola utvecklas och utökas med kommunal huvudman nu. Solgård utvecklas med fristående huvudman nu. Båda skolor startar utveckling nu.

Alternativet innebär att både projekt Östra Balingsnäs och Solgård startar nu. Det innebär att detaljplanarbetet för Östra Balingsnäs ska påbörjas 2020 och skolan vara inflyttningsklar 2027. Alternativet bygger på aktuell lokalbehovsplan, utan ett ställningstagande till när i tid Solgårdsskolan ska startas upp. Det innebär att detaljplaneprojektet för Solgårdsskolan ska återupptas, utan ställningstagande till verksamhetsstart för Solgårdsskolan. Utredningen med avseende på kriterier och risker visar att:

Lokalkapacitet

Lokalkapaciteten ökar mest om två nya skolor etableras i området. Om båda skolorna färdigställs samtidigt bedöms risk för överkapacitet i Sjäddalen 2027. Överkapacitet kan avlasta underkapacitet i andra kommundelar. Under 2019 och hittills under 2020 har märkts en osäkerhet på bostadsmarknaden. Även om Solgård är ett komplext projekt med risk för lång planeringstid så bedömer förvaltningen att projekt Solgård i vart fall inte behöver återupptas under 2020. En förnyad bedömning av när arbete för Solgård bör återupptas bör avvakta och övervägas i förnyad lokalbehovsplan. Senaste lokalbehovsbedömningen var baserad på ett tillväxtscenario med en hög utbyggnadstakt, utan angivande av när i tid Solgård skulle tas i bruk.

Politiskt direktiv huvudman

Alternativet innebär att 4 av 6 (67 procent) av kommande planerade nya skolor i kommunen uppförs och drivs av fristående aktörer.

Beredskap

Två skolor ger högsta kapacitet, vilket ger högre beredskap att ta emot elever som vill ha en kommunal skolplats eller behöver en skolplats om en friskola avvecklas.

Datum
2020-05-08

Diarienummer
KS-2020/823.272

Största kapacitet ger största valfrihet. Viss ledig kapacitet fordras för att kunna ta emot elever som inte redan har plats i skolan.

Valfrihet

Högre kapacitet ger större valfrihet, då viss ledig kapacitet fordras för att kunna ta emot elever som inte redan har en plats.

Risk teknik

Östra Balingsnäs: Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker.

Solgård: Enligt samhällsbyggnadsavdelningen är marken svårbebyggd och det är svårt att rymma alla funktioner. Det kan finnas miljörisker i form av svavel i berget. Projektet medför buller och luftföroreningar och ett säkerhetsavstånd till skolan krävs på grund av att Storängsleden för närvarande är en transportled för farligt gods. Det är en högt belastad trafikplats vid Mariedalsvägen. Det finns dagvattenproblematik i området.

Risk juridik

Östra Balingsnäs: Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker.

Solgård: Kommunen har inte rådighet över tillfarten till fastigheten. Rådighet är avhängigt avtal med privat fastighetsägare.

Risk ekonomi

Östra Balingsnäs: Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker. Kommunen äger marken. Mindre åtgärder på allmän plats krävs, såsom utveckling av gator och torg. Samhällsbyggnadsprojektet ger ett överskott.

Solgård: Det krävs inköp av mark från privata fastighetsägare. Marken är svårbebyggd. Det finns behov av trafikåtgärder inför byggnation. Det kan komma att krävas åtgärder med anledning av en arkeologisk utredning. Samhällsbyggnadsprojektet kan ge ett överskott. Beaktat projektets komplexitet kan ökade kostnader uppstå, motsvarande intäkterna. Projektet är ekonomiskt osäkert.

Risk tid

Östra Balingsnäs: Detaljplanearbetet kan starta 2020 och beräknas ta två - tre år. Huddinge Samhällsfastigheter kan vid beställning, efter tidpunkten för detaljplanens antagande, färdigställa ny skola med planerad skolstart hösten 2027.

Solgård: På grund av risker i projektet (se ovan) är bedömningen att det tar längre tid att komma fram till ett beslut om genomförande för ny skola i Solgård än för Östra Balingsnäs. Då projektet är direkt beroende av förhandlingar och avtal med privata fastighetsägare, har kommunen inte rådighet över tidplanen. Rådighetsproblematiken kan leda till att projektet behöver avbrytas.

Risk resurser

Det låser onödiga resurser att arbeta med två projekt parallellt, om behovet av elevplatser inte kommer att finnas. Solgård är ett mer komplicerat projekt och kräver mer resurser än Östra Balingsnäs.

Datum
2020-05-08Diarienummer
KS-2020/823.272*Risk övrigt*

Det går sannolikt snabbare att komma fram till ett antagande av detaljplan och beslut om genomförande av projekt Östra Balingsnäs än Solgård. För att hålla högsta beredskap och kapacitet kan kommunen besluta om att även genomföra byggandet av Solgårdsskolan nu. I alternativet drivs Solgård parallellt tillsammans med en privat byggherre som samarbetar med en fristående aktör. Om planering av projektet går snabbare än förväntat kan det innebära att projektet går över i genomförandefas innan behov av elevplatser finns för ytterligare en skola.

Alternativ B: Östra Balingsnäs utvecklas och utökas nu. Fortsatt kommunal huvudman. Solgård avbryts tillfälligt.

Alternativet bygger på att arbetet med att ta fram en ny och utökad kommunal grundskola i Östra Balingsnäs påbörjas 2020 och bedöms kunna stå klar 2027. Östra Balingsnäs bildar en enhet med befintliga Balingsnässkolan. Planeringen av Solgård avbryts tills vidare.

Under 2019 och hittills under 2020 har märkts en osäkerhet på bostadsmarknaden. Även om Solgård är ett komplext projekt med risk för lång planeringstid så bedömer förvaltningen att projekt Solgård i vart fall inte behöver återupptas under 2020. Solgårdsskolan är inte inkluderad i prognoser för grundskolenämndens lokalbehovsplan då projektet bedömdes osäkert gällande när i tiden en ny skola skulle kunna stå färdig. Senaste bedömningen var baserad på ett tillväxtscenario med en hög utbyggnadstakt, utan angivande av när i tid Solgård skulle stå färdigt. En ny Solgårdsskola behövs enligt prognoser tidigast år 2030, förutsatt att övriga planerade projekt genomförs enligt tidplan. En förnyad bedömning av när arbete för Solgård bör återupptas bör avvaktas och övervägas i förnyad lokalbehovsplan. Det ger gott om tid att utreda och planera projekt Solgård. Utredningen med avseende på kriterier och risker visar att:

Lokalkapacitet

Risk för överkapacitet minskar när endast ett projekt planeras stå färdigt till 2027. Eventuell underkapacitet bedöms uppstå tidigast 2030. Bedömningen av under/överkapacitet hanteras genom befolkningsprognos som följs noggrant, och en förnyad lokalbehovsplan.

Politiskt direktiv huvudman

Alternativet innebär att 3 av 5 (60 procent) av kommande planerade nya skolor i kommunen uppförs och drivs av fristående aktörer.

Beredskap

Beredskapen att ta emot elever från andra kommuner eller om en friskola läggs ned minskar i detta förslag, gentemot alternativ A där två skolor byggs.

Datum
2020-05-08Diarienummer
KS-2020/823.272*Valfrihet*

Generellt minskar valfriheten p.g.a. totalt sett mindre ledig kapacitet jämfört med alternativ A. Valfriheten inom kommunal skolorganisation ökar. För elever som vill välja en fristående grundskola minskar valfriheten.

Risk teknik

Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker.

Risk juridik

Inga kända risker.

Risk ekonomi

Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker. Kommunen äger marken. Endast mindre åtgärder krävs på intilliggande kommunal mark. Samhällsbyggnadsprojektet bedöms ge ett överskott.

Risk tid

Detaljplanarbetet kan starta 2020 och beräknas ta två - tre år. Huddinge Samhällsfastigheter kan efter beställning vid tidpunkten för detaljplanens antagande, färdigställa den nya skolan till skolstart hösten 2027.

Risk resurser

Jämfört med alternativ A undviks i detta alternativ att låsa onödiga resurser att arbeta med två projekt parallellt. Östra Balingsnäs är ett mindre komplicerat projekt och kräver inte lika mycket resurser som Solgård.

Alternativ C: Östra Balingsnässkolan utökas och förändras från kommunal till fristående huvudman nu. Solgård avbryts tillfälligt.

Alternativet bygger på att arbetet med att ta fram en ny grundskola i Östra Balingsnäs påbörjas 2020 och bedöms kunna stå klar 2027. Skolan drivs av en fristående aktör. Alternativet innebär att den kommunala organisationen behöver omarbetas och en ny lokalbehovsplan behöver tas fram.

I Östra Balingsnäs har planerats, i enlighet med beslut i Kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 39, en ny kommunal skola inrymmande en F-3 skola med 4 paralleller, 480 grundskoleplatser samt grundsärskola. Projektet har syftat till att förbättra såväl lokaler som skolgårdsmiljö för de yngre eleverna och grundsärskolan, samtidigt som kapaciteten på Balingsnässkolan kan öka med cirka 108 platser genom en organisationsförändring från F-9 till 4-9. Den nya skolan har planerats stå färdig 2027. Förutom tillskapande av elevplatser möjliggör en ny sammanhängande organisation samverkan mellan en nya och en gammal skolenhet på Östra Balingsnäs, avseende såväl lokaler som personal, vilket anses gynna verksamhet och brukarna ur såväl ett pedagogiskt som ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Den planerat nya organisationen medger en utökning av elevplatser på den befintliga Balingsnässkolan. Östra Balingsnäs bedöms av ovan nämnda skäl vara strategiskt viktig för Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet.

Skolinspektionens godkännande krävs av en fristående huvudman. Grundskolenämnden får yttra sig innan skolinspektionen fattar beslut om att en fristående verksamhet får starta. Kommunens yttrande bör innehålla en konsekvensbeskrivning av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som kan uppstå om den fristående skolan startar eller utökar sin verksamhet. Beskrivningen bör visa vilka konsekvenser som etableringen kan medföra från start och fem år framåt i tiden.

Mellersta Huddinge, Sjödalen, är en viktig del i grundskolenämndens hela lokalbehovsplan för 2020–2022 med utblick till 2035 som beskriver nämndens lokalbehov utifrån planerad organisation och förväntat elevunderlag. Om man gör ändringar i en viktig del av planen kan det få effekter på mer övergripande nivå vilket medför att hela lokalbehovsplanen behöver göras om. Det är ett avsevärt arbete att göra om en lokalbehovsplan, som är en kort- och långsiktig planering av det lokalbehov som barn- och utbildningsförvaltningen har. Lokalbehovsarbetet bör ske med god framförhållning för att ge en planeringen av lokaler med framförhållning för att kunna planera verksamhet och bedöma investeringsbehov och kommunens samlade lokalkostnader. Arbetet med att ta fram en lokalbehovsplan är en resurskrävande process som startar i mitten av april och avslutas i november då grundskolenämnden fastställer planen. Utredningen med avseende på kriterier och risker visar att:

Lokalkapacitet

Risk för överkapacitet minskar när endast ett projekt planeras stå färdigt till 2027. Underkapacitet kan uppstå beroende på vilka elever som bereds plats på den nya skolan. Risk finns för att en ny grundsärskoleverksamhet inte startas i en fristående skola, samt att den planerade utökning på den befintliga Balingsnässkolan inte kan genomföras.

Politiskt direktiv huvudman

Alternativet innebär att 4 av 5 (80 procent) av kommande planerade nya skolor i kommunen uppförs och drivs av fristående aktör.

Beredskap

Beredskap att ta emot elever från andra kommuner eller om friskola läggs ned minskar. Det ökar behovet av beredskap inom kommunal verksamhet.

Valfrihet

Valfrihet för fristående skola i Huddinge kommunen ökar. Med avseende på kapacitet minskar valfriheten p.g.a. totalt sett lägre ledig kapacitet, jämfört med alternativ A. För boende i Sjödalen som vill välja en fristående grundskola ökar valfriheten i närområdet. Valfriheten inom kommunal skola minskar. Problematik som uppstår på grund av relativ närhetsprincip ökar.

Utökning av den planerade samorganisationen med den befintliga kommunala Balingsnässkolan kan i detta alternativ inte genomföras på planerat sätt. Elever inom den kommunala grundskolan och grundsärskolan kan inte utan aktivt val av vårdnadshavare flyttas från en kommunal skola till en fristående aktör.

Datum
2020-05-08

Diarienummer
KS-2020/823.272

Risk teknik

Vid arbetet med lokaliseringsutredning framkom inga större risker.

Risk juridik

Generella risker avseende myndighetstillstånd skola. Inga övriga kända risker.

Risk ekonomi

Vid arbetet med lokaliseringsresurser utredning framkom inga större risker.

Kommunen äger marken. Endast mindre åtgärder i allmän plats.

Samhällsbyggnadsprojektet ger ett överskott.

Risk tid

Projektet inleds med ett markanvisningsförfarande, vilket förlänger planeringsfasen. Det är fortfarande möjligt att ha en färdigställd skola 2027

Risk resurser

Jämfört med alternativ A undviks i detta alternativ att låsa onödiga resurser att arbeta med två projekt parallellt. Östra Balingsnäs är ett mindre komplicerat projekt och kräver inte lika mycket resurser som Solgård.